

การท่องเที่ยวโดยชุมชน กับการฟื้นฟูวัฒนธรรม

แนวคิด : วิถีชีวิตและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่บอกถึงอัตลักษณ์ความเป็นชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน จะทำให้ชุมชนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมปัจจุบัน โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการสืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้อย่างต่อเนื่อง

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับชาวบ้าน ในการนำเสนอ "ของดี" ชุมชนให้คนภายนอกได้รับรู้ ทำให้เกิดการสืบค้น ถ่ายทอด และฟื้นฟูวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ชุมชนมีการบริหารจัดการและร่วมกันกำหนดว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอะไรบ้างที่ชุมชนพร้อมในการนำเสนอและสร้างการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ตลอดจนมีแนวทางปฏิบัติตัวสำหรับนักท่องเที่ยว

การที่มีนักท่องเที่ยวสนใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมคนท้องถิ่น เป็นตัวกระตุ้นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ และมีชีวิตชีวาในการนำเสนอข้อมูล สามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักท่องเที่ยว ในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของตน สร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือน และทำให้เยาวชนคนรุ่นหลังเห็นคุณค่าของชุมชนตนเองในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลีเล็ด : ในอดีตคณะลีเกป่ามีแต่คนเฒ่าคนแก่เป็นผู้แสดง แต่ปัจจุบันได้มีการถ่ายทอดให้กับอนุชนรุ่นหลัง โดยการสอนผ่านหลักสูตรท้องถิ่น มีนักแสดงในคณะ "ลีเกป่า" มาเป็นวิทยากรให้กับเด็ก เมื่อมีการแสดงก็จะให้เด็กร่วมแสดงด้วย และยังเป็นการสร้างความสุขให้ผู้เฒ่า รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีประโยชน์ที่จะทำอะไรเพื่อชุมชน

ห้วยแร้ง : มีการฟื้นฟูกลองยาวเกิดขึ้นเพราะชุมชนต้องการให้มีกิจกรรมสนุกสนานร่วมกัน ตลอดจนให้ความบันเทิงแก่ผู้มาเยือน วัฒนธรรมกลองยาวนี้หายไปนานกว่า 40 ปี ปัจจุบันกลุ่มได้รับงานแสดง ทำให้เกิดรายได้และสิ่งสำคัญชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าของวัฒนธรรมภูมิปัญญา กลุ่มกลองยาวบ้านห้วยแร้งได้เข้าร่วมกิจกรรมในเชิงวัฒนธรรมของระดับจังหวัดและได้สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน นอกจากนี้ยังมีการฟื้นฟูเพลงรำพา และผลพลอยได้คือการประดิษฐ์คบไฟจากกะลามะพร้าวที่มีอยู่ในท้องถิ่นในมาประกอบการแสดงบอกเล่าที่มาของเพลงรำพา ทำให้เกิดการทำคบไฟเพื่อขายเป็นที่ระลึกในราคาอันละ 200 บาท เป็นการประดิษฐ์เพื่อไว้จำหน่ายให้กับผู้มาเยือนทำให้เกิดรายได้จากฐานทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นที่ชื่นชอบของผู้มาเยือน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน กับการฟื้นฟูวัฒนธรรม

บ้านภู : มีการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง อาทิ ให้เด็กนักเรียนและชุมชนแต่งกายชุดผู้ไทสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โครงการแต่งชุดผู้ไทรวมกิจกรรมท้องถิ่นทุกครั้ง(พ่อบ้านแม่บ้านแต่งชุดผู้ไททุกวันพฤหัสบดี) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านบายศรีสู่ขวัญ การละเล่นท้องถิ่นของเด็กในชุมชน (มะขาง, สะบ้า ฯลฯ) การอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น(ภาษาภูไท) การจัดกิจกรรมผู้เฒ่าเล่าเรื่องเก่าให้หลานฟัง

พาทมอน : นักท่องเที่ยว มักคาดหวังจะเห็นชาวเขาสวมใส่ชุดชาวเขาในชีวิตประจำวัน บ้านพาทมอนไม่ได้ใช้เรื่องนี้เป็นจุดขาย สิ่งที่นักท่องเที่ยวจะได้คืออรรถาศัยไมตรี ความเรียบง่าย ในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกับป่าอย่างอ่อนน้อมกับธรรมชาติ เราก้าวผ่านเรื่องรูปแบบไปสู่เนื้อหา แต่บางครั้งนักท่องเที่ยวหรือบริษัททัวร์ยังวนเวียนกับเรื่องการแต่งกาย

